

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Vår dato
04092009

Vår referanse
200900189/2-91

Vår saksbehandler
Jan Henrik Sandberg, tlf. 73 54 58 54

Deres referanse

HØRING - FORSLAG TIL STATLIGE PLANRETNINGSLINJER FOR DIFFERENSIERT FORVALTNING AV STRANDSONEN LANGS SJØEN

Norges Fiskarlag viser til høringen av ”*Forslag til nye statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen*”, datert 29. juni 2009.

Bakgrunnen for høringen er at den nye plan- og bygningsloven også har fastsatt nye regler om strandsonen. Ved behandlingen av loven ble det forutsatt at det skulle utarbeides statlige planretningslinjer for en differensiert strandsonopolitikk (dette tilsvarer rikspolitiske retningslinjer etter tidligere plan- og bygningslov).

Hensikten med retningslinjene er å forhindre uheldig bygging i 100-metersbeltet, samtidig som det gjennom planleggingen skal legges til rette for en bærekraftig lokal utvikling, bygd på de ulike natur- og kulturgitte forholdene langs kysten. Det foreslås derfor ulike retningslinjer for kommuner i sentrale områder der presset på arealene er stort, og for kommuner med mindre press på arealene. Avgrensningen er gjort ut fra en samlet skjønsmessig vurdering, og den må anses som et grunnlag for videre vurderinger på basis av høringen.

Generelle merknader:

Norges Fiskarlag er grunnleggende positiv til en bedre og mer differensiert forvaltning av strandsonen, inkludert 100-metersbeltet langs sjøen. En sterkere geografisk differensiering, der vernet gjøres strengest i sentrale områder der presset på arealene er størst, er generelt en fornuftig prioritering. Det er etter Fiskarlagets oppfatning allikevel også svært viktig å ta vare på og ikke "punkttere" strandstrekninger som ennå ikke er utbygd.

Spredt utbygging i kystsonen har også bidratt til å gjøre forholdene vanskeligere for fiskerne. ”*Bit for bit utbygging*”, for eksempel dumping, mudring, brygger og utlegging av rør, kabler og bøyer, kan hindre både fiske og låssetting. Gode låssettingsplasser har også fått økt betydning de siste årene.

Mange av fiskernes bygg og anlegg er naturlig nok avhengig av å ligge ved sjøen. I den tidligere plan- og bygningsloven var bygging av nødvendige anlegg for fiskerinæringen tatt med i unntaksbestemmelsene i § 17-2. Dette forholdet er ikke videreført i ny plan- og bygningslov. Dersom fiskeriene skal videreutvikles på en god måte, og bidra til livskraftige kystsamfunn, er en avhengig av å kunne fornye nødvendige anlegg (brygger, naust til oppbevaring av båt og redskap, fiskerihavner m.m.). Norges Fiskarlag ber derfor om en fortsatt liberal dispensasjonspraksis i forhold til dette. Det bør av samme grunn vises varsomhet ved evt. omdisponering av fiskerihavner til andre formål. Konekvensene må vurderes nøye i hvert tilfelle, og det må sikres at aktuelle anlegg fortsatt må være tilgjengelige for fiskerne.

De nye statlige planretningslinjene legger opp til en geografisk differensiering av restriksjoner på kommunenivå. Norges Fiskarlag er usikker på hvor godt dette vil fungere i forhold til reell kommunal planlegging og forvaltning. Også innenfor kommunene er det store variasjoner med hensyn til bl.a. utbyggingspress, næringsvirksomhet, friluftsverdier og marint biologisk mangfold. I praksis vil det derfor også være hensiktsmessig å differensiere forvaltningen innenfor kommunens grenser (jfr. føringene i ”Fylkesplan for kystsonen i Rogaland”). De nye statlige planretningslinjene burde, etter Norges Fiskarlags oppfatning, også vært formulert og organisert på en noe mer pedagogisk måte.

Gjeldende RPR for Oslofjordområdet, som blir videreført i de nye statlige planretningslinjene, synes ikke å være oppdatert med hensyn til det arbeidet som er gjort/gjøres i forhold til kartlegging av marint biologisk mangfold, kartlegging av kystnære gyte- og oppvekstområder m.m. Norges Fiskarlag oppfordrer derfor Miljøverndepartementet om å gjennomføre en evaluering og oppdatering av gjeldende RPR for Oslofjordområdet i forbindelse med innføringen av de nye statlige planretningslinjene.

Norges Fiskarlag vil også peke på at det fremdeles er et svært stort forbedringspotensial i forhold til å forvalte 100-meterssonen og områder i sjø i sammenheng. Dette dokumenteres også i et samarbeidsprosjekt mellom bl.a. NIBR, Havforskningsinstituttet og NIVA, (”*Bit for bit utbygging i kystsonen - Konsekvenser for natur og næring*” (se: <http://www.nibr.no/uploads/publications/3fa299361f9410a64f6e3bd8d8ac218a.pdf>). Rapporten konkluderer også med at presset på de kystnære sjøområdene i stor grad har direkte sammenheng med utbyggingspresset på land, og at de mest aktuelle tiltakene er:

- Bygging av brygger, bryggeanlegg og småbåthavner
- Mudring i forbindelse med slik utbygging
- Dumping av masser i sjø
- Utlegging av en rekke ulike rør og kabler
- Etablering av kunstige sandstrender
- Utleggelse av moringer, bøyer

De samlede konsekvensene av denne arealutviklingen har aldri blitt tilstrekkelig vurdert, og Norges Fiskarlag frykter denne utviklingen samlet sett ødelegger marint biologisk mangfold, inkludert oppvekstområder for fisk, og dermed også for fiskebestandene som er avhengige av gode kystnære gyte- og oppvekstområder. Dette gjelder for eksempel arter som ål, kysttorsk og sjøørret.

Det har skjedd store endringer i føringene for forvaltningen av kystsonen det siste året. Det er nylig satt i kraft en ny plan- og bygningslov, ny naturmangfoldlov, ny havressurslov og en ny havne- og farvannslov. Det arbeides samtidig aktivt med bl.a. forvaltningsreformen, ny farledsnormal og div. føringene fra EU (vanndirektiv, marint direktiv m.m.). Norges Fiskarlag vil derfor på det sterkeste oppfordre Miljøverndepartementet, i samarbeid med andre departement, om å starte opp et arbeid for å oppdatere gjeldende rundskriv om ”*Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnyttning i kystsonen*” (rundskriv T - 4/96).

Konkrete merknader til forslag til statlige planretningslinjer

2 - Virkeområde

Det står her: ”*Forbudet gjelder ikke der kommunen har gitt bestemmelser om oppføring av nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til landbruk, reindrift, fiske...*”. Ut fra det Norges Fiskarlag kjenner til, så har svært få kommuner hittil utarbeidet slike bestemmelser. Det må derfor fortsatt legges til grunn liberal dispensasjonspraksis for anlegg som er nødvendig for yrkesfiske.

3 - Offentlige myndigheters oppgaver og ansvar

Ettersom Fiskeridirektoratet forvalter områder for fiskeri (inkludert gyte- og oppvekstområder / marint biologisk mangfold), og har innsigelsesmyndighet i forhold til dette, må også Fiskeridirektoratet tas med i oppramsingen av offentlige myndigheter. Alternativt bør samlebetegnelsen ”*statlige fagmyndigheter*” benyttes.

4.1 - Generelle retningslinjer

Også her bør det framkomme at det fortsatt må være en liberal dispensasjonspraksis for anlegg som er nødvendig av hensyn til yrkesfiske (jfr. pkt 2 - Virkeområde). I første setning i siste avsnitt på side 2 må arealer som har betydning for fiskerinæringen også beskyttes mot bygging og inngrep (på lik linje med landbruk).

4.3 - Nærmere retningslinjer for andre sentrale områder der presset på arealene er stort, avsnitt om Strandsone på side 6 (tilsvarende kommentarer gjelder for avsnitt om "Strandsone" i RPR for Oslofjorden).

Norges Fiskarlag er positiv til at det står at: *"Viktige fiske- kaste- og låssettingsplasser skal opprettholdes, og være fri for faste innretninger som bøyer, moringer, private brygger, og liknende, som kan være til ulempe for utøvelsen av fisket"*. Dette må være et generelt prinsipp, uavhengig av hvor sterkt press kommunen har på arealene i strandsonen. Denne formuleringen må derfor også innarbeides i føringene for områder/kommuner med mindre press på arealene (pkt. 5).

5 - Retningslinjer for områder med mindre press på arealene, siste avsnitt side 8.

Siste setning på side 8 foreslås endret til: *"Behovet for næringsutvikling og arbeidsplasser, for eksempel satsing på fiskeri, reiseliv og turisme, bør tillegges vekt i vurderingen av tiltak i 100-metersbeltet"*.

Gjeldende rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen (vedlegg)

Norges Fiskarlag er positiv til at det i gjeldende RPR for Oslofjordområdet, pkt. 4.5 Sjøområder, står at: *"Disse områdene skal vektlegges som biotoper og grunnlag for fiske og annen høsting av fornybare naturressurser, og som ressurs for transport, ferdsel med fritidsbåt og annen rekreasjon. Det bør vises stor forsiktighet med å åpne for tiltak i sjø som medfører betydelige anlegg og/eller varige inngrep som kan være til ulempe for de hensyn som ligger bak retningslinjene"*. Fiskeriene er en næring som forvaltes nasjonalt. Disse føringene bør derfor gjelde generelt, ikke bare for områder/kommuner der utbyggingspresset er størst. For øvrig vises det også til kommentarene gitt til pkt. 4.3 - Nærmere retningslinjer for andre sentrale områder der presset på arealene er stort.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Tørlif Pausche

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Fiskeri- og kystdepartementet, Fiskeridirektoratet
Vedlegg: 0